

Rady pro rodiče

Platí jako u hlásky M. Pokud má dítě v pořádku sluch a mluvidla, výslovnost hlásky P nečiní problémy.

Nyní se podíváme, jak se vyslovuje hláska **P**.

Tak jako u hlásky **M** jsou rty u sebe a pak se od sebe vzdálí. Dej si ruku před ústa a vyslov **P**. Ucítiš proud vzduchu, který rozevřel rty.

Vyslov slabiky **PA, PE, PI, PO, PU**.

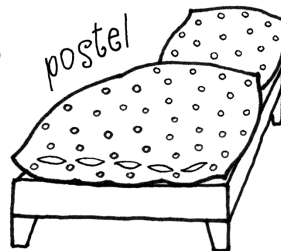
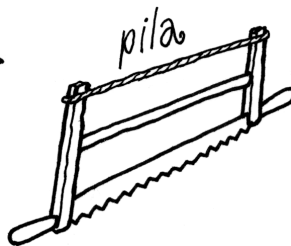
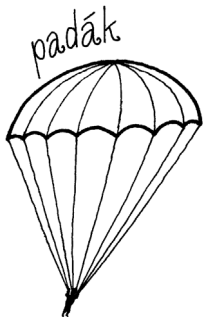
Nyní vyslovuj střídavě slabiky **PA, MA, PE, ME, PI, MI, PO, MO, PU, MU** a uslyšíš, že slabiky s hláskou **M** zní jinak, než slabiky s hláskou **P**, i když v zrcadle vidíš, že rty se pohybují stejně u obou hlásek, ale při výslovnosti **M** necítíš na ruce proud vzduchu. Vyzkoušej!

Poslouchej, jak zní **P** ve slovech.

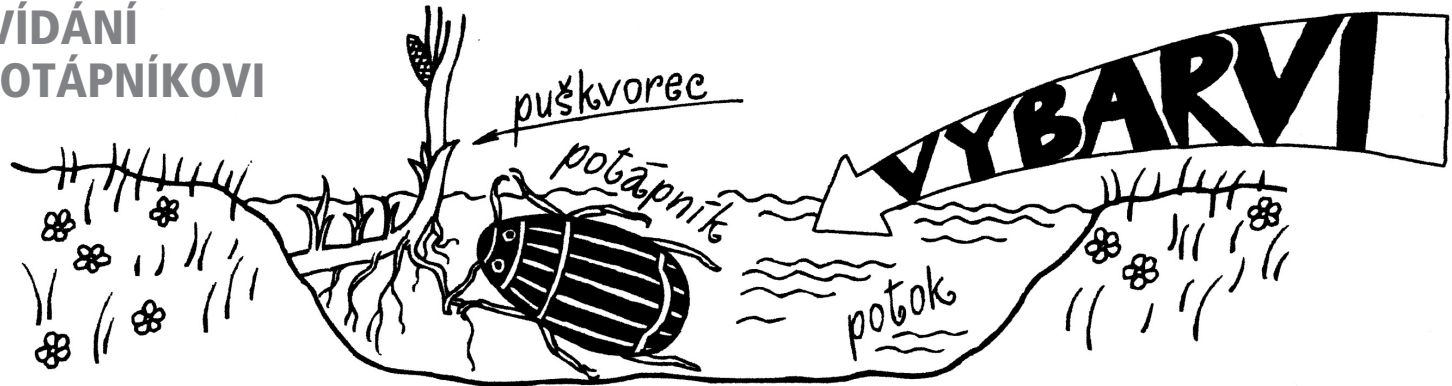
*Padák, panák, páka, pálí, mapa, lapá,
pelikán, pekáč, peníze, lépe, sype,
pije, píše, pila, koupí, loupí, lepí,
poklad, pochod, postel, pohádka, koupou, loupou,
půda, půlka, puká, pumpa, houpu, sypu,
plot, plyn, pták, slípka, kupka, lapka.*

Všechna slova také vyslov, ale musí ti je někdo napovídat.

Potom snadno poznáš, kterou slabikou začínají slova těchto obrázků.

POVÍDÁNÍ O POTÁPNÍKOVĚ

V potoku pod náhonem bydlel . Potok vesele bublal, mlýn potichu klapal, ale nebyl spokojený. Stále si stěžoval na mlýn, že klapal pomalu, potom zase, že klapal potichu. Jindy se mu zdálo, že je v vody málo.

Až jednou se to stalo: byla povodeň. V bylo za chvíli tolik vody, že mohl být spokojený. Byl, ale jenom chvíli. Voda se valila, šplíchala, bublala, poskakovala, pěnila, hučela a unášela . V poslední chvíli se zachytil o . Voda by ho odnesla bůhvíkam.

Puškvorec je léčivá rostlina, která roste u vody.

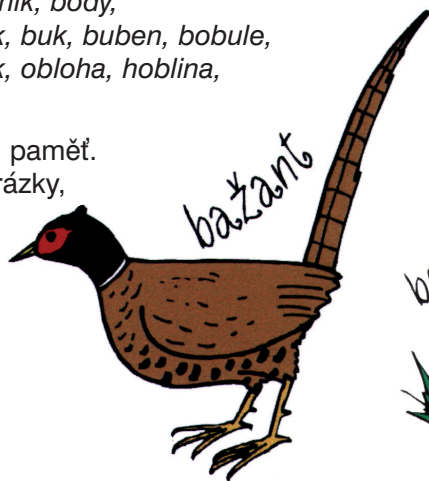

V minulých dvou kapitolách jsme si povídali o souhláskách **M** a **P**. K nim ještě obdobným způsobem tvoření patří **B**, protože i zde nám proud vzduchu rozevívá rty. Ale souhlásku **B** si ještě navíc můžeme osahat. Dáme si dlaň na hrtan a vyslovujeme střídavě **BA PA BO PO BU PU** a ucítíme, že se nám při **B** hrtan mírně chvěje, **B** je tedy ozvučené.

Když jsme střídali slabiky a **B** tam bylo slyšet, tak si je ještě vyzkoušej ve slovech.

Balík, banán, balvan, houba, chleba, bedna, bečí, beton, zebe, z nebe, býk, bitva, bylina, zlobí, houby, bodlák, bochník, body, buchtá, budík, buk, buben, bobule, koblihy, oblek, obloha, hoblina, bublina.

Procvičíme si paměť. Pojmenuj obrázky, potom zavři knížku a řekni, které tam byly.

Rady pro rodiče

Setkáváme se s první hláskou, ve které se může chybovat. Pokud hláska **B** není ozvučená, pak **BOUCHÁ** zní jako **POUCHÁ**, **BUBEN** je **PUPEN**. Nejprve zkusíme využít nápodobu.

Dítě motivujeme hrou: hrajeme na bubínek **BUM BUM BUM**, zvon vyzvání **BIM BAM, BIM BAM**.

Nedař-li se vyvodit hlásku **B** nápodobou, využijeme hlásku **M** jako hlásku pomocnou. Řekneme dítěti, že bude vyslovovat **MA MA MA** a ozve se **BA BA BA**, a vysvětlíme mu, že mu musíme podržet nos – dítěti jemně stiskneme chřípí nosu. Nejprve si vyzkoušejte na sobě. Několikrát opakujeme, pak chřípí pozvolna uvolňujeme. Následně procvičíme ve slabikách a ve slovech.

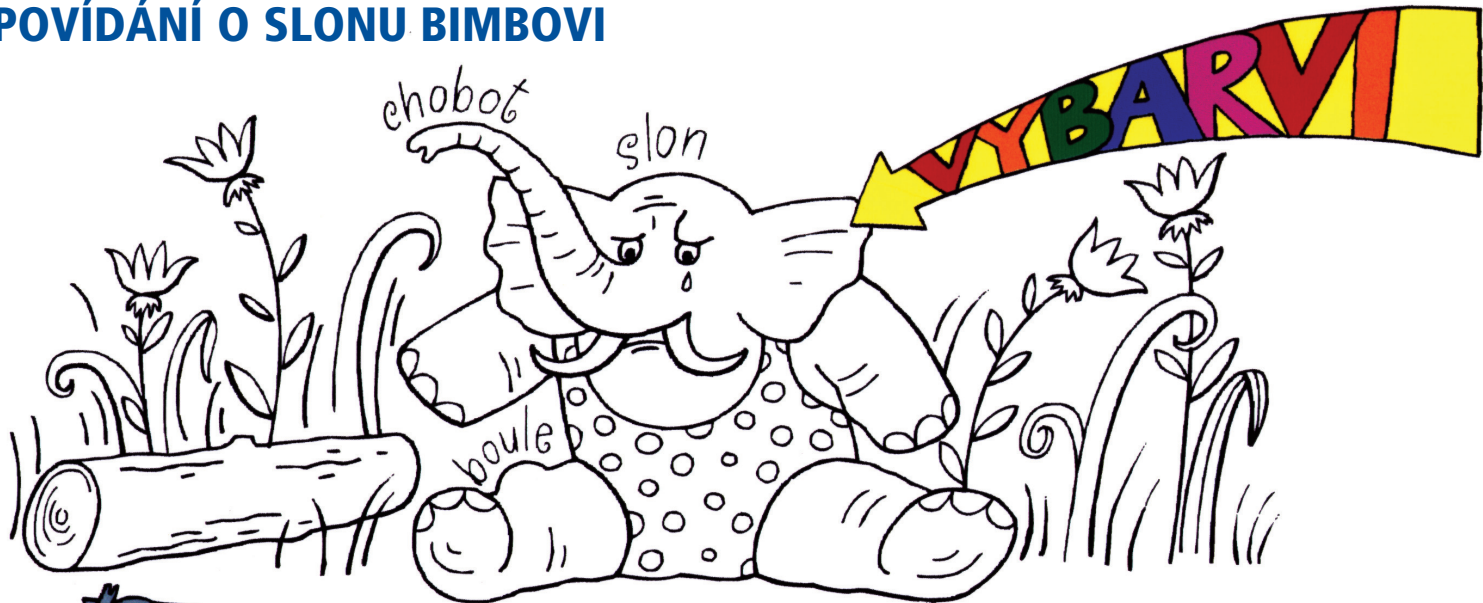
Nenechte se odradit, nácvik bývá dlouhodobější.

Ještě je jedna možnost, jak docílit znělosti hlásky **B**. Pokud dítě umí vyslovit hlásku **Z**, využijeme spodoby hlásek tak, že znělost hlásky **Z** přechází na následnou hlásku. Jestliže dítě **Z** zaměňuje za jinou sykavku, počkáme, až se správné **Z** naučí a teprve procvičujeme na následujících slovech.

Zbytek, Zbyněk, zbývá, zbije, zbourá, zbuduje, zbouchá, z balkónu, z bažiny, z bitvy, z bavlny, z bucht, z bláta, z balónu, z bálu, z balíku.

Po několikerém procvičení vyzkoušíme slova bez předložek. Potom tvoříme krátké věty. V povídání o slonovi zkontrolujte, jak jste byli úspěšní.

POVÍDÁNÍ O SLONU BIMBOVI

 Bimbo byl silák. V uměl zvedat kládu vysoko nad hlavu. Jednou byl Bimbo hladový a v měl malou sílu. Zvedl kládu a kláda bum bác, vypadla Bimbovi z a spadla mu na nohu. Na noze byla za chvíli veliká . Boule bolí, buli, buli, Bimbo bulí.

Rada pro slona Bimba: Nezvedej kládu, když jsi hladový.

F

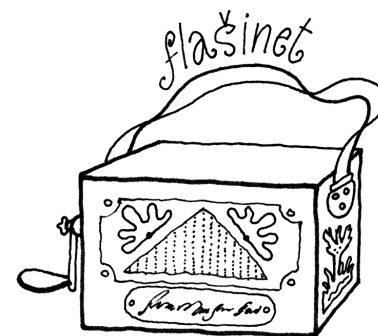
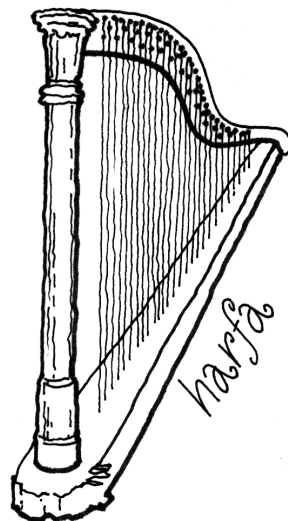
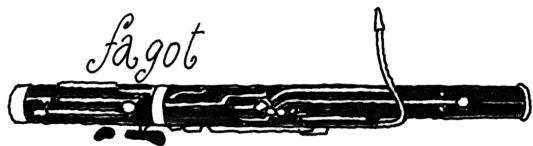
Umiš foukat jako vítr? Potom umíš hlásku F. Přesto si můžeš zahrát na silný vítr: **Fů Fů Fů**, na slabý větrík: **Fí Fí Fí** a na vánek, to budeš foukat jenom šeptem: **Fí Fí Fí**.

Hlásku **F** si vyzkoušej ve slovech:

*Fazole, fara, Fanda, hafá, bafá,
fenykl, fenka, Felix,
fiala, fialka, figurka, fíky, film, fíkus,
fotbal, fouká, foto, forma, fólie, telefon,
fučí, funí, fůra, muflon, delfín, knoflík.*

Fagot, flétna, harfa jsou hudební nástroje. Víš, jak se na ně hraje? Do kterých se fouká a na které se drnká?

Flašinet také hraje, i když není hudební nástroj. Stačí točit klikou.

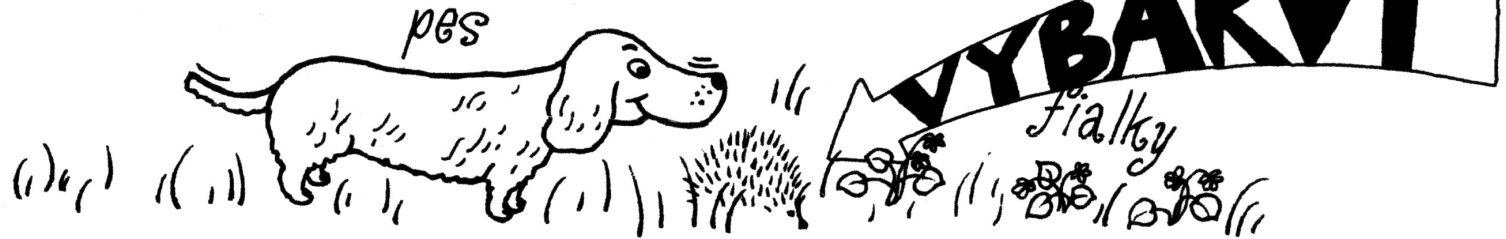

Rady pro rodiče

Některé děti hlásku F neumí vyslovit. Buďto ji vynechávají, nebo zaměňují za hlásku V. Pak místo FOUKÁ – VOUKÁ, FOTBAL – VOTBAL. V tomto případě nejprve naučíme dítě foukat. Do peříčka, do papírků, v přírodě do lístků, do chmýří odkvetlých pampelišek apod. Když už dítě foukání zvládá, můžeme mu jemně přidržet dolní ret k zubům a hlásku F by se měla vybavit, nejprve procvičíme slabiky, pak teprve zařazujeme do slov.

Tato hlásku je málo výrazná, do spontánní řeči se dostává po delším cvičení.

JARNÍ POVÍDÁNÍ

Foukalo od jihu, bylo jaro. Hafík se svým páníčkem šel na výlet. Najednou zaslechl funění. Číchal, číchal, až se dočíchal. U byla pichlavá koule a funěla.

 Hafík pobíhal okolo a haf, haf, haf, hafal, jako by se ptal. Páníček pochopil, co chce Hafík vědět a povídal: „Víš, Hafíku, to je ježek. Funí, protože mu za celou zimu vytrávilo. Už se těší, jak něco dobrého slupne. Nebudeme ježka rušit a podíváme se, která zvířátka už jaro probudilo. Ale už žádné hafání, v přírodě musíme být potichu.“

Znáš nějaké zvíře, které zimu přespí jako ježek?

V minulé kapitole jsme si povídali o hlásce **F**. Ten, kdo ji umí vyslovit, bude umět i hlásku **V**. Podívej se do zrcadla, vyslovuj střídavě **FU-VU**, **FO-VO**, **FI-VI**, **FE-VE**, **FA-VA** a uvidíš, že rty se pohybují stejně, ale do slabik s hláskou **V** jsme přidali hlas.

Víme, že se slova skládají ze slabik, tak si skládání vyzkoušíme. Ke slabikám **MÁ**, **DÁ**, **CHO**, **NO**, **LE**, **PRA**, **KO**, **BÝ**, **ZÍ**, **MÍ**, **SI**, **ŽI** přidej slabiku **VÁ** a poslouchej, jaká slova vzniknou.

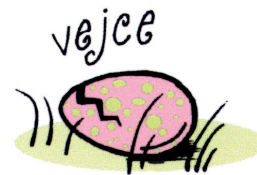
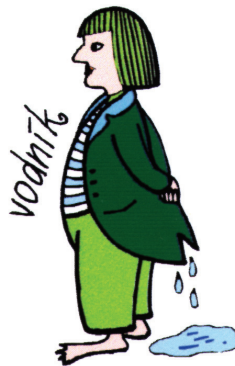
Hlásky **V** je i v jiných slovech:

*Vůně, vůl, vůle, vůkol, vůdce,
voda, voják, volá, vodník, vousy,
vana, vánek, válí, vada, váha-láva, káva,
vede, vedle, veliký, Věna-nové, plave,
víno, víla, vidí, vidle, víko-poví, neví,
vlak, vlaje, vláha, povyk, návyk, pavián.*

Tvoříme věty:

Váhou vážíme. Vodník je v pohádkách.
Malé vejce je vajíčko.
Velké je víko a malé je víčko.

Rady pro rodiče

Hlásky **V** je znělá podoba hlásky **F**. Proto můžeme při nácviku využít nápodobu. Střídáme slabiky **FŮ-VŮ**, **FO-VO**... a současně přitlačíme dítěti spodní ret k zubům. Nejlépe by se měla dařit slabika **VU**, ale nemusí to být pravidlem, proto vyzkoušíme i ostatní spojení. Cvičením posilujeme spojení, ve kterých se hlásky **V** daří, potom začneme procvičovat ve slovech. Vyzkoušíme slova začínající slabikou, kterou dítě zvládalo nejlépe.

Občas se stává, že dítěti dělá problém zařadit hlásku **V** v následné slabice. Pomůžeme mu tak, že místo hlásek na začátku slova nahrazujeme hláskou **V**, např. **VOVÁ** – **NOVÁ**, **VOVÍ** – **POVÍ**, **VEVÉ** – **LEVÉ** apod.

Můžeme využít skládání slov ze slabik. Dospělý řekne slabiku, dítě přiřazuje slabiky s hláskou **V**, např. **LO-VÍ**, **NO-VÉ** apod.

Následně využijeme procvičená slova v krátkých větách.

U VODY

stála ve vodě a lovila. V hnízdě na topolu měla malé volavky, které měly stále prázdná volátka. A tak nezbylo než od východu slunka jenom lovit. chodil vodou a volal: „Páni Volavá, taky volejte!“ Čáp věděl, že volavka nemá pěkný hlas, ale to mu nevadilo. Vadilo mu, že volavka jenom loví. Měl obavy, aby mu ve vodě také něco zbylo. na čápa nedbala a dál lovila. Až měla plně, vyletěla na vysoký topol a tam svými úlovky podělila malé

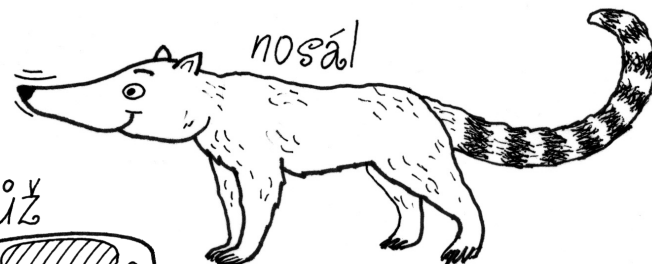
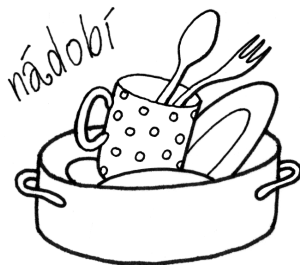
Volavka nemá pěkný hlas, její hlas se podobá skřehotání.

Tuto hlásku umíme vyslovit všichni. Stačí se trochu usmát, pootevřit ústa, vypustit nosem vzduch a hlásku nejen uslyšíme, ale i ucítíme. Vyzkoušej si ve slabikách a ve slovech:

NA NE NY NO NU

*Nápad, nápoj, náhon – bedna, jedna,
neví, nedá, nehet – pupínek, konev,
nýtek, nyní, Nikola, hodný, vadný,
noty, nohy, nože, koleno, poleno,
nudle, nula, nutí, pán, lán, hon, plán,
kolínko, polínko, holínky, lanko.*

Slova dvou obrázků začínají stejnou slabikou. Víš kterou?

Víš, co jsou noty? Jsou to značky, podle nichž se hraje nebo zpívá.

Procvičíme si paměť. V prvním řádku je pět slov. Dvakrát si je zopakuj a pak vyjmenuj ta, která si zapamatuješ.

Rady pro rodiče

Pokud má dítě v pořádku sluch a mluvidla, výslovnost hlásky N nedělá potíže, ale není na škodu, když si ji procvičí – rozvíjí si sluch pro hlásky.

KDO JE TO

Má to hlavu jako a není to myš. Lítá to, a není to . Píská to a není to vlak. Nemá hlad, když loví hmyz. Nejlepší je mu na půdách, ve a v jeskyních. Zavěšený za nohy bývá jenom .

